

Asia: VN/8329/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumislain korvaukset (61-62 §)

Laskennallisten korvausten maksuajan lyhentäminen ei tue tavoitetta maahanmuuttajien onnistuneesta kotoutumisesta. Ensiarvoisen tärkeää on, että kotouttamistyötä tehdään pitkäjänteisesti ja siihen on oltava riittävät resurssit. Korvausajan lyhentäminen ei vähennä kotouttamistyön tarvetta, jolloin kustannuksista jäisi nykyistä suurempi vastuu kunnille. Korvausajan lyhentäminen johtaa kuntien tarjoamien kotoutumispalveluiden heikentymiseen ja kuntien kykyyn vastaanottaa maahanmuuttajia/kiintiöpakolaisia. Erityisesti pakolaistaustaiset maahanmuuttajat voivat tarvita monenlaista tukea, jolloin kotoutumisprosessi vie enemmän aikaa. Paljon tukea tarvitsevien asiakkaiden osalta korvausajan lyhentäminen voi lisätä muiden palvelujen kuten sote-palveluiden tarvetta. Epävakaan maailmantilanteen johdosta maahanmuuttajien määrä tulee todennäköisesti kasvamaan, mikä lisää entisestään kotouttamispalveluiden tarvetta. Kotoutumiskorvauksen lyhentäminen vaarantaa myös kotoutumiskoulutuksen, koska kotoutumiskoulutukseen käytettävä aika lyhenee. Tällä hetkellä kielikoulutukseen pääsy kestää pitkään eikä sitä usein pystytä tarjoamaan riittävästi vielä kahden vuoden kuluessa.

Maksu käyttämättä jääneen tapaamisen tulkkauskustannuksesta (32 a §)

Maksun periminen käyttämättä jääneistä palveluista on sinänsä perusteltua, mutta käytännössä haastava toteuttaa. Kynnys tulkkauspalveluiden käyttämiseen voi nousta entisestään. Osapuolten oikeusturvan kannalta on kuitenkin tärkeää, että tulkkausta pystytään järjestämään riittävästi. Palvelun käyttäjillä ei useinkaan ole realistista maksukykyä heidän tulotasonsa huomioiden. Maksujen perinnästä aiheutuu kunnille myös lisäkustannuksia. Mikäli tulkkitsemiskustannukset sisällytetään laskennallisiin korvauksiin ja laskennallinen korvauksen maksuaika lyhenee, se aiheuttaa säästöpainetta tulkkausten suhteen.

Alaikäisenä yksin tulleiden tuki (34, 69 §)

Esitys on sinänsä kannatettava. Syrjäytymisen ehkäisemisen kannalta on taattava varhainen kotouttamispalveluihin pääsy. Ikärajan laskeminen ei automaattisesti tuo säästöjä, jos kustannukset muissa palveluissa kasvavat.

Pakolaisten vastaanotto (44 §)

Esitetty lakimuutos selkeyttää kuntien ja hyvinvointialueiden vastuun jakoa.

Muut huomiot

Onnistunut kotouttaminen edellyttää laajaa viranomaisyhteistyötä, mistä syystä tiedonsaanti-oikeuden turvaaminen on kannatettavaa.

Luoma Heini
Marttilan kunta - Kunnanhallitus